

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. IV. Quando possit Donatio revocari?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

res in Republica bene constituta. Est tamen valida talis donatio, Primo, si fiat ad pias causas, cum non possit invalidari talis donatio per jus Civile; Secundo, si fiat causa mortis, ut saepe fit inter conjuges, qui paciscuntur, ut superstes habeat omnia; Ratio est, quia haec donatio non tollit potestatem testandi, cum possit revocari; Tertio, si fiat titulo oneroso; verbi gratia, titulo matrimonii; quia haec donatio, cum non fiat ex liberalitate, non est proprie donatio; Quarto, si juramento firmetur, ut sentit Covarr., & Less. contra plerosque Jurisperitos; Ratio est, quia talis donatio non est contra bonos mores, perinde quasi sit quid illicitum, sed est contra bonos mores solum, quia expedit Reipublicae passim esse libertatem testandi; Quare sine peccato potest quis donare omnia bona sua, & consequenter, si juramentum non revocandi donationem accedat, erit servandum.

VII. Quæritur quarto: An ad valorem donationis universim requiratur insinuatio, seu manifestatio facta a donatore Judici, quod velit talem rem donare tali personæ?

Respondeo, jure naturali non requiri; sed requiritur ex leg. Sentimus jure communi, quando donatio excedit valorem quingentorum solidorum, (quorum quilibet valeat quatuordecim regales argenti, & novem mareviditos; unde quingenti solidi sunt ex Less. ad septingenta, vel septingenta, & quinquaginta scuta Hispaniæ,) quando autem dictum valorem non excedit donatio, etiam sine insinuatione est valida; Et eadem est ratio, si quis remittat aliquod debitum liberaliter.

Ubi notandum Primo, quod si donatio fiat sine insinuatione ultra dictam summam, solum est invalida quoad excessum, non vero relate ad talem summam. Secundo, quod dona-

tarius possit retinere excessum sic donatum, quousque a donatore, vel hæredibus repetatur. Tertio, quod donatio absque insinuatione est valida, etiam si excedat quingentos solidos, si juramento firmetur, ut notat Less. num. 160. ex Claro; Sicut etiam si sit remuneratoria, aut si fiat ad redemptionem captivorum, ad reparationem ædium incensarum, & ad quamcumque piam causam, ut communiter contra Gomez apud Less. docent; quia hujusmodi donationes non subsunt iuribus civilibus requirentibus insinuationem: Sicut etiam si filius renunciaret hæreditatem, vel legatum, quod sperat ratione substitutionis; aut si Dux dividat spolia inter milites; Ac demum si donatio fiat causa mortis, ut tenet Clarus, ex leg. ult., Cod. de Donationibus causa mortis, contra Molin., & Gomez apud Trull. num. 3.

ARTIC. IV.

Quando possit Donatio revocari?

- I. Donatio causa mortis est revocabilis; Secus vero Donatio inter vivos.
- II. Potest tamen Donatio inter vivos revocari, etiam si sit acceptata, & res sit tradita, si sit inofficiosa, dummodo non sit facta ad pias causas.
- III. Revocari pariter potest, si deinde donatori proles nascatur, nisi huic privilegio expresse renunciaret; Necnon ob ingratitude donatarii, nisi sit facta ob causam.
- IV. Donatio causa mortis revocari potest, tam si donatorem poeniteat facta donationis, quam si ea facta sit intuitu mortis imminentis. Necnon si donatarius præmoriatur.
- V. Si dubietur num donatio facta fuerit causa mortis, an inter vivos, præsumendum, quod sit inter vivos, nisi facta sit mentio mortis, quamvis

vis facta fuerit tempore infirmitatis. Quid dicendum de donationibus factis in testamento, aut codicillis, si non fiat mentio mortis?

I. **N**Otandum, donationem aliam esse inter vivos, aliam causa mortis: Dicitur inter vivos, quando quis sic donat, ut se vivo velit rem absolute, & simpliciter esse alterius: Dicitur causa mortis, cum quis sic donat, ut non velit rem absolute, & irrevocabiliter esse alterius, nisi post suam mortem.

II. Quæritur nunc primo: Quibus de causis revocari possit donatio inter vivos?

Respondeo, tribus de causis revocari posse, etiam si sit acceptata, & res tradita. Primo, si sit inofficiosa, id est contra officium pietatis paternæ in filios, puta quando Pater tantum donat, ut filii priventur sua portione legitima, ex *leg. I. Cod. de Inofficiosa donatione*: Si tamen ea sit facta Ecclesiæ, vel piæ causæ, non revocatur tota, sed solum usque ad legitimas filiorum; Immo possunt parentes minuere legitimas filiorum, tum per contractus onerosos, tum etiam ob donationem remuneratorem, & ad piæ causas; quia talis donatio non est proprie donatio, cum non fiat ex liberalitate, sed est donatio ob causam. Non revocatur tamen talis donatio, nisi post mortem patris, quando debetur filiis legitima.

III. Secundo revocatur ratione proles de novo susceptæ, ut si quis prole carens donavit magnam partem bonorum; Etenim si nascatur proles, potest revocari donatio etiam jurata, quia præsumitur facta sub conditione, nisi nascantur filii, ex *leg. Si unquam, Cod. de Revocandis donationibus*; Nisi tamen donator expresse renunciât privilegio laudatæ legis, *Si unquam*, etiam si ei nascantur filii; Quod si do-

natio facta sit Ecclesiæ, vel ad piæ causas, aut alicui ascendentium, videlicet patri, avo, &c., tunc non revocatur tota, sed solum quoad legitimas filiorum postea susceptorum; quamvis laudabiliter Ecclesia totum restituat propter ædificationem populi, ut fecit Aurelius Episcopus Chartaginis apud Less. num. 109.

Tertio, ob ingratitude, si scilicet donatarius injurias atroces in donatorem effuderit, aut impias manus injecerit, aut damnum grave eidem intulerit, aut si inopia pressum non aluerit, ut notat Sylvest. apud Trull.; Non potest tamen ob hanc causam revocari, si facta sit donatio propter obsequia, vel ad causam piæ, vel cum juramento non revocandi etiam data ingratitude; Sicut etiam si sit facta Ecclesiæ, aut Monasterio; quia tunc, ut notat Less., censetur facta Deo, & ob causam.

IV. Quæritur secundo: Quibus de causis revocari possit donatio causa mortis facta?

Respondeo, tribus etiam de causis; Primo si donatorem poeniteat donationis factæ; & hoc modo testamentata, & legata revocari possunt pro arbitrio usque ad mortem, Secundo, si quid donatum sit intuitu periculi mortis instantis; ut si quis in gravi morbo, vel instante prælio donet, elapso tali periculo censetur donatio revocata; Tertio, si donatarius præmoriatur; ut usuvenit in testamentis, & legatis: Secus accidit de donatione inter vivos, quæ non extinguitur morte donatarii, si sit acceptata, sed transit ad hæredes. Quod si donator promittat, se donationem non revocaturum, eo ipso talis donatio transit in donationem inter vivos, seu quæ dicitur irrevocabilis inter vivos.

V. Si tamen dubium sit, an donatio fuerit inter vivos, vel causa mortis? Azor., Bonac. hic punct. ult., & Cla-

Clarus ex communi sententia docent non esse judicandum factam causa mortis, nisi sit facta mentio mortis, etiam si fiat tempore infirmitatis. Idcirco Azor. docet, donationem in testamentis, & codicillis non censi factam causa mortis, nisi sit facta mentio mortis, quamvis Clarus oppositum sentiat.

ARTIC. V.

De Promissione, & Donatione Conditionali.

- I. *Valida est donatio conditionata; & purificata conditione obligat, siue conditio sit de presenti, siue de preterito. Pariter si sit de futuro necessario, quin suspendatur obligatio usque ad purificationem conditionis.*
- II. *Si conditio sit de futuro contingenti, suspenditur obligatio usque ad eventum conditionis, sed donatio interim revocari non potest, nisi sit donatio causa mortis.*
- III. *Conditio impossibilis irritat donationem conditionatam; necnon quemcumque alium contractum, excepto contractu matrimoniali, & ultimis voluntatibus, in quibus habetur pro non adjecta.*
- IV. *Idem dicendum de conditione turpi; qua tamen reddit etiam irritum matrimonium, si sit contra ejus substantiam, videlicet contra bonum proles, fidei, & Sacramenti.*
- V. *Conditio isthac, Si non nupseris, apposta ultimis voluntatibus, num habeatur pro non adjecta? Et quid de conditione, si Religionem non ingrediaris?*

I. **N**on dubitatur, Promissionem, & Donationem sub conditione de presenti, aut de preterito esse validas, & obligare, si conditio sit purificata. Pariter est valida, & ob-

ligat tam promissio quam donatio sub conditione de futuro necessario, puta si cras sol orietur, quia nunc verum est conditionem esse adimplendam, & sic censetur promissio facta sub conditione de presenti, ut docent communiter apud Gomez cap. 12. de Legat., & Less.

II. Quæritur nunc primo; An promissiones, & donationes sub conditione de futuro contingenti ante eventum conditionis obligent, & an revocari possint?

Respondeo, promissiones, & donationes sub conditione de futuro incerto, exempli gratia, si fies Sacerdos, non obligare ad illas implendas ante eventum conditionis, sed obligationem interim esse suspensam; obligare tamen ad illas interim non revocandas. Ita communiter; Et ratio est, quia promissor, seu donator non intendit se obligare ad dandum non purificata conditione, atque adeo ante hujus eventum ad nihil tenetur: Debet tamen promissionem, ac donationem interim non revocare, quia cum promissio sit acceptata, acquirit jus promissarius, ne revocetur ante conditionis eventum: Excipitur tamen donatio conditionalis facta mortis causa; ex jure enim positivo in leg. *Qui mortis causa, ff. De mortis causa donationibus*, inest in hac donatione conditio isthac tacita, nisi illam revocavero.

III. Quæritur secundo; Num donatio sub conditione impossibili, verbi gratia, si lunam detraxeris; aut sub conditione turpi, verbi gratia, si hostem occideris, pariat ullam obligationem.

Respondeo, & dico primo: Conditio reapse impossibilis non suspendit obligationem donationis conditionatæ, cum non possit expectari eventus conditionis. Sed universim irritat donationem, seu promissionem, immo omnem